

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут людини
Кафедра спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
(О. Б. Жильцов)
« 11 » _____ 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Психолого-педагогічна допомога дітям з аутизмом»

для студентів

спеціальності	016 Спеціальна освіта (шифр і назва спеціальності (тей))
освітнього рівня	другого (магістерського) (назва освітнього рівня, ОКР)
освітньої програми	016.00.01 Логопедія (шифр і назва освітньої програми)
спеціалізації (за наявності)	<u>спеціальна психологія</u> (назва спеціалізації)

Київ – 2018

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма № 11/5/18
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)

« _____ » 20 18 р.

Розробник:

Скрипник Тетяна Вікторівна, доктор психологічних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

Викладач:

Скрипник Тетяна Вікторівна, доктор психологічних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри спеціальної психології, колекційної та інклюзивної освіти

Протокол від 30.08. 2018 р. № 8

Завідувач кафедри _____ (підпис) (О.В. Мартинчук)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми Логопедія)

(назва освітньої програми)

30.08. 2018 р.

Керівник освітньої програми _____ (підпис) (Т.В. Скрипник)

Робочу програму перевірено

03.09.2018 р.

Заступник директора _____ (підпис) (Р.О. Павлюк)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Психолого-педагогічна допомога дітям з аутизмом		
Вид дисципліни	вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4 / 120	
Курс	5	-
Семестр	9	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	-	
Обсяг кредитів	4	-
Обсяг годин, в тому числі:	120	-
Аудиторні	32	-
Модульний контроль	8	-
Семестровий контроль	30	-
Самостійна робота	50	-
Форма семестрового контролю	екзамен	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формувати у студентів системний підхід до: розуміння розладів аутистичного спектра (РАС) як особливого виду дизонтогенезу; шляхів розбудови відповідальної фахової допомоги дітям з аутизмом і їхнім родинам, з опорою на ресурси їхнього розвитку, методи з науково доведеною ефективністю та закономірності розвитку.

Завдання:

- формувати загальні компетентності: інформаційну, самоосвітню, проблемно-діагностичну, здатність до міжособистісної взаємодії;
- формувати фахові компетентності: психолого-педагогічну, діагностико-аналітичну, консультативну, компетентність у сфері спеціальної психології (розлади аутистичного спектра: визначення, діагностика, системна фахова допомога).

3. Результати навчання за дисципліною:

- знати і розуміти феноменологію РАС;
- знати організаційні моделі освітньої інтеграції дітей з особливими освітніми потребами;
- знати міжнародні стандарти надання підтримки особам з аутизмом, методи з науково доведеною ефективністю, критерії визначення цих методів, основи системно-ресурсного підходу;
- знати і розуміти особливості психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими потребами в умовах інклюзивного освітнього середовища;
- уміти виокремлювати достовірні відомості щодо аутизму від міфів; відповідальні та грамотні підходи від комерційних;

- уміти визначати особливі освітні потреби дитини з РАС;;
- усвідомлювати та вміти формувати підґрунтя навчання і розвитку дитини з РАС;
- знати і розуміти особливості організації освітнього процесу для дітей з РАС в інклюзивному закладі освіти: структурування простору, часу, діяльності; налагодження роботи міждисциплінарної команди супроводу; колегіальна оцінка стану розвитку дитини; формулювання SMART-цілей її розвитку, визначення ролі кожного в процесі їх досягнення; розроблення та реалізація ІПР; моніторинг та оцінку досягнень дитини;
- володіти основами консультування батьків дітей з РАС;

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1.							
«Системно-ресурсний підхід до вивчення розладів аутистичного спектра»							
Тема 1. Феноменологія розладів аутистичного спектра	10	2	2	-	-	-	6
Тема 2. Зміст на напрями психолого-педагогічної допомоги дітям з аутизмом	10	2	2	-	-	-	6
Тема 3. Система діагностики аутизму. Оцінювання та моніторинг стану розвитку дітей з РАС	10	2	2	-	-	-	6
Тема 4. Наукове підґрунтя роботи з організації та впровадження ефективного втручання для дітей з аутизмом	10	2	2	-	-	-	6
Модульний контроль	4						
Разом	44	8	8	-	-	-	24
Змістовий модуль 2.							
«Технології психолого-педагогічної допомоги дітям з аутизмом»							
Тема 5. Підготовка дитини з аутизмом до освітнього процесу	10	2	2	-	-	-	6
Тема 6. Особливості освітнього процесу для дітей з аутизмом в закладі освіти	10	2	2	-	-	-	6
Тема 7. Освітній маршрут дітей з аутизмом та організація їхнього послідовного психолого-педагогічного супроводу в закладах освіти	10	2	2	-	-	-	6
Тема 8. Взаємодія з батьками та іншими фахівцями на основі партнерських	12	2	2	-	-	-	8

стосунків як умова позитивної динаміки розвитку дітей з аутизмом							
Модульний контроль	4						
Разом	46	8	8	-	-	-	26
Підготовка та проходження контрольних заходів	30	-	-	-	-	-	-
Усього за навчальну дисципліну «Психолого-педагогічна допомога дітям з аутизмом»	120	16	16	-	-	-	50

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

«Системно-ресурсний підхід до вивчення розладів аутистичного спектра»

Тема 1. Феноменологія розладів аутистичного спектра.

Розлади аутистичного спектра як загальне (первазивне) порушення розвитку. РАС серед подібних порушень розвитку: порівняльний аспект. Системний підхід до наслідків появи у родині дитини з РАС.

Ключові слова: розлади аутистичного спектра, первазивне порушення, феноменологія аутизму.

Рекомендована основна література [1, 4, 5]

Рекомендована додаткова література [1, 5, 9, 10, 16]

Тема 2. Зміст та напрями психолого-педагогічної допомоги дітям з аутизмом

Підготовка дитини з РАС до закладу освіти. Підготовка середовища до інклюзивного процесу з аутичною дитиною. Обґрунтування доцільності психолого-педагогічного супроводу дітей з аутизмом у режимі командної взаємодії.

Ключові слова: міждисциплінарна команда супроводу, передумови навчання і розвитку.

Рекомендована основна література [1, 5]

Рекомендована додаткова література [1, 5, 10, 16, 23]

Тема 3. Система діагностики аутизму. Оцінювання та моніторинг стану розвитку дітей з РАС

Оцінка стану розвитку дитини: підозра на аутизм (CHAT, M-CHAT). Диференційна діагностика (C.A.R.S, ADOS): визначення наявності та ступеню вираженості розладів аутистичного спектра. Поглиблена діагностика (VB-MAPP, PEP-3, Leiter-3) як підстава для розроблення індивідуальних програм для дитини різного змісту.

Ключові слова: скринінг, диференційна діагностика, поглиблена діагностика, стратегія корекційно-розвивальної роботи.

Рекомендована основна література [1, 4, 5]

Рекомендована додаткова література [10, 16]

Тема 4. Наукове підґрунтя роботи з організації та впровадження ефективного втручання для дітей з аутизмом

Теорії аутизму як пояснювальні моделі та орієнтир до надання допомоги. Підходи з науково доведеною ефективністю. Поведінковий підхід. Структуроване навчання та візуальна підтримка (TEACCH). Альтернативна комунікація (PECS). Структурована гра. Моделювання. Терапія з однолітками. Напрямок «Фізичні вправи». Соціальні історії.

Ключові слова: методи з науково доведеною ефективністю (*Evidence-based practice, ЕВР*)).

Рекомендована основна література [1, 5]

Рекомендована додаткова література [5, 10]

Змістовий модуль 2

«Технології психолого-педагогічної допомоги дітям з аутизмом»

Тема 5. Підготовка дитини з аутизмом до освітнього процесу

Нормалізація психофізіологічного стану дитини з аутизмом та розвиток основ емоційного інтелекту як фундамент її послідовного навчання і розвитку.

Ключові слова: підвищення адаптивних можливостей дітей з аутизмом, нормалізація стану, підґрунтя розвитку.

Рекомендована основна література [4, 5]

Рекомендована додаткова література [5, 10]

Тема 6. Особливості освітнього процесу для дітей з аутизмом в закладі освіти

Особливі освітні потреби дітей з аутизмом. Узгодженість у роботі міждисциплінарної команди супроводу. Колегіальне розроблення індивідуальної програми розвитку. Особливості впровадження технології «Класний менеджмент» та додаткових освітніх послуг для дітей з аутизмом.

Ключові слова: особливі освітні потреби, міждисциплінарна команда супроводу, індивідуальна програма розвитку.

Рекомендована основна література [1, 4, 5]

Рекомендована додаткова література [20-23]

Тема 7. Освітній маршрут дітей з аутизмом та організація їхнього послідовного психолого-педагогічного супроводу в закладах освіти

Критерії визначення освітнього маршруту для дітей з аутизмом. Варіанти освітнього маршруту. Показники моніторингу та оцінювання як обґрунтування обраного освітнього маршруту. Наступність освітнього маршруту для дітей з аутизмом.

Ключові слова: освітній маршрут, команда супроводу, наступність.

Рекомендована основна література [4]

Рекомендована додаткова література [8, 18, 19]

Тема 8. Взаємодія з батьками та іншими фахівцями на основі партнерських стосунків як умова позитивної динаміки розвитку дітей з аутизмом

Роль батьків в освітньому процесі дітей з особливими освітніми потребами. Переваги партнерських стосунків між фахівцями та батьками. Особливості налагодження продуктивної взаємодії з батьками дітей з особливими освітніми потребами.

Ключові слова: партнерство з батьками, позитивна динаміка розвитку, командна робота.

*Рекомендована основна література [1, 5]
Рекомендована додаткова література [20-23]*

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	4	4	4	4
Відвідування семінарських занять	1	4	4	4	4
Робота на семінарському занятті	10	4	40	4	40
Виконання завдань для самостійної роботи	5	6	30	5	25
Виконання модульної роботи	25	2	50	2	50
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-
	Разом	-	128	-	123
Максимальна кількість балів: 251					
Розрахунок коефіцієнта: $k=251/60=4,18$					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Змістовий модуль 1.

«Системно-ресурсний підхід до вивчення розладів аутистичного спектра»

Тема 1. Феноменологія розладів аутистичного спектра (6 год.).

Завдання:

Визначити сильні сторони та вади таких підходів до вивчення аутизму, як: поведінковий підхід, «Теорія зеркальних нейронів»; афективно-когнітивна теорія (О.С.Нікольська)

Критерії оцінювання:

1. Наявність навичок працювати самостійно, знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел – 1 б.
2. Здатність до критичного мислення – 2 б.
3. Здатність систематизувати, інтерпретувати та презентувати зібрані матеріали – 2 б.

Тема 2. Зміст та напрями психолого-педагогічної допомоги дітям з аутизмом (6 год.).

Завдання:

Скласти план розбудови грамотної психолого-педагогічної допомоги дітям з аутизмом у напрямі задоволення їхнього права на освіту.

Критерії оцінювання:

1. Здатність до рефлексії та ініціативи – 2 б.
2. Здатність до критичного мислення – 1 б.
3. Здатність продемонструвати розвиток власного професіоналізму в галузі інклюзивної освіти – 2 б.

Тема 3. Система діагностики аутизму. Оцінювання та моніторинг стану розвитку дітей з РАС (6 год.).

Завдання:

Подивитись два відео: <https://www.youtube.com/watch?v=v7JjIKX7bW4>
https://www.youtube.com/watch?v=n1Ut6I_i7WE

Продіагностувати кожну дитину з аутизмом за методикою С.А.Р.С. Виставити відповідні бали за кожним параметром у бланку, зробити "профіль", поєднавши крапки, які відповідають виставленим балам. Окрім цього, подивитись керівництво до методики АДОС. Виписати параметри методики, орієнтуючись на 1 модуль (сфери А, Б, В, Г, Д) та показники цих сфер, які оцінюються). Проаналізувати узагальнений бланк. Письмово дати відповідь на питання: «Чому саме такі параметри виокремлено у цьому заключному бланку?»

Критерії оцінювання:

1. Здатність до рефлексії та ініціативи – 2 б.
2. Здатність до критичного мислення – 1 б.
3. Здатність продемонструвати розвиток власного професіоналізму в галузі інклюзивної освіти – 2 б.

Тема 4. Наукове підґрунтя роботи з організації та впровадження ефективного втручання для дітей з аутизмом (6 год.).

Завдання:

1. Зробити приклад організації робочої системи (за ТЕАССН): подати 4 завдання у файлах (коробках) та відповідний розроблений Вами алгоритм дій (5 карток), що містить черговість виконання 4-х завдань та одне завдання на соціальний розвиток.

2. Подати алгоритм впровадження карток системи альтернативної комунікації PECS та структурованої гри (DIR/Floortime). Обґрунтувати доречність логіки кожного з цих методів втручання.

3. Розробити соціальну історію за описаною проблематикою дитини з аутизмом.

Критерії оцінювання:

1. Здатність до рефлексії та ініціативи – 2 б.
2. Здатність до критичного мислення – 1 б.
3. Здатність продемонструвати розвиток власного професіоналізму в галузі інклюзивної освіти – 2 б.

Тема 5. Підготовка дитини з аутизмом до освітнього процесу (6 год.).

Завдання:

1. Намалювати піктограми до 10 прийомів та вправ на 1-му рівні сенсо-моторної інтеграції та 6 вправ на 2-му рівні.
2. Представити схему заняття, спрямованого на нормалізацію психофізіологічного стану дитини з аутизмом, з опорою на перші три рівні сенсо-моторної інтеграції.

Критерії оцінювання:

1. Здатність до рефлексії та ініціативи – 2 б.
2. Здатність до критичного мислення – 1 б.
3. Здатність продемонструвати розвиток власного професіоналізму в галузі інклюзивної освіти – 2 б.

Тема 6. Особливості освітнього процесу для дітей з аутизмом в закладі освіти (6 год.).

Завдання:

Розробити дві SMART-цілі для дитини з аутизмом (за поданим описом) з урахуванням пріоритетності, а також визначити для неї, як кожний учасник команди буде досягати цих цілей, у тому числі – зміст та алгоритм додаткових освітніх послуг.

Критерії оцінювання:

1. Здатність до рефлексії та ініціативи – 2 б.
2. Здатність до критичного мислення – 1 б.
3. Здатність продемонструвати розвиток власного професіоналізму в галузі інклюзивної освіти – 2 б.

Тема 7. Освітній маршрут дітей з аутизмом та організація їхнього послідовного психолого-педагогічного супроводу в закладах освіти (6 год.).

Завдання:

Розробити план класного менеджменту для дитини з аутизмом (за описом); намалювати етапність її освітнього маршруту, що передбачає різні варіанти динаміки її розвитку.

Критерії оцінювання:

1. Здатність до рефлексії та ініціативи – 2 б.
2. Здатність до критичного мислення – 1 б.
3. Здатність продемонструвати розвиток власного професіоналізму в галузі інклюзивної освіти – 2 б.

Тема 8. Взаємодія з батьками та іншими фахівцями на основі партнерських стосунків як умова позитивної динаміки розвитку дітей з аутизмом (8 год.).

Завдання:

Написати два сценарії плідної взаємодії вчителя-логопеда з батьками аутичних дітей (за описом дітей), що передбачають послідовний супровід дітей.

Критерії оцінювання:

1. Здатність до рефлексії та ініціативи – 2 б.
2. Здатність до критичного мислення – 1 б.
3. Здатність продемонструвати розвиток власного професіоналізму в галузі інклюзивної освіти – 2 б.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

№ МКР	Форма проведення	Критерії оцінювання	Кількість балів
Модуль 1 «Системно-ресурсний підхід до вивчення розладів аутистичного спектра»			
МКР 1	Тестування «Системно-ресурсний підхід до вивчення розладів аутистичного спектра» (25 тестових завдань)	Правильна відповідь на тестове завдання	25 балів
МКР 2	Тестування «Системно-ресурсний підхід до вивчення розладів аутистичного спектра» (25 тестових завдань)	Правильна відповідь на тестове завдання	25 балів
Модуль 2. «Технології психолого-педагогічної допомоги дітям з аутизмом»			
МКР 1	Тестування «Технології психолого-педагогічної допомоги дітям з аутизмом» (25 тестових завдань)	Правильна відповідь на тестове завдання	25 балів
МКР 2	Письмова форма; виконання аналітичного завдання	1. Здатність продемонструвати знання змісту модуля	10 балів

		2. Здатність продемонструвати аналітичне мислення й генерування ідей у процесі аналізу та комплексного розв'язання теоретичних та практичних професійних проблемних питань з організації та забезпечення психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному освітньому просторі	10 балів
		3. Здатність продемонструвати високий рівень грамотності писемного мовлення	5 балів

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Письмова.

Критерії оцінювання завдань

За перше завдання (репродуктивного характеру) – тах 10 балів за правильну відповідь, яка демонструє знання і розуміння теоретичного матеріалу.

За друге завдання (аналітичне) – тах 10 балів за правильну, розгорнуту відповідь, з наявним аналізом та аргументацією власної позиції щодо змісту питання.

За третє завдання (практичне) – тах 20 балів за правильну, розгорнуту відповідь, яка на достатньо високому рівні презентує сформованість у студента професійних компетентностей у сфері навчання, виховання і розвитку дітей з розладами аутистичного спектра.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

Питання репродуктивного і аналітичного характеру

1. Поясніть, що означає вираз «загальне порушення розвитку», який застосовують до розладів аутистичного спектра?
2. Розкрийте суть груп порушень за аутизму, спираючись на міжнародну класифікацію хвороб DSM-V.
3. Порівняйте розлади аутистичного спектра з подібними порушеннями розвитку.
4. Чим аутизм як самостійне порушення розвитку вирізняється від шизофренії як психічного захворювання?
5. Розкрийте сутність аутизму з погляду поведінкового підходу.
6. Яке пояснення аутизму надає теорія зеркальних нейронів?
7. Представте особливості афективно-когнітивного підходу до розладів аутистичного спектра.
8. Сильні сторони та вади класифікації розладів аутистичного спектра за О.С.Нікольською.

9. Подайте головні ідеї стандарту початкової шкільної освіти дітей з порушеннями аутистичного спектра за О.С.Нікольською.
10. Розкрийте особливості прояву стійкого дефіциту соціальної комунікації та соціальної взаємодії дітей з розладами аутистичного спектра.
11. Наукові засади організації процесу підготовки дитини з аутизмом до закладу освіти.
12. Які зміни необхідно здійснити, щоб освітнє середовище набуло ознак підтримувального та розвивального?
13. Розкрийте відмінності між трьома процедурами діагностики: скринінгом, диференційною та поглибленою діагностикою.
14. Назвіть підходи, методи та засоби, які доречно застосовувати з метою підготовки до інклюзивної освіти. У якій черговості треба їх використовувати.
15. Надайте розроблений Вами план класного менеджменту.
16. Який вид діагностичних процедур Ви би застосували, якщо треба було б поставити діагноз та визначити ступінь виявлення порушення? Проаналізуйте одну з відповідних методик для цього.
17. Який вид діагностики необхідно застосувати для розроблення індивідуальної програми для дитини? Проаналізуйте одну з відповідних методик для цього.
18. Обґрунтуйте, чому методика С.А.Р.С. доречно застосовувати для відслідковування динаміки розвитку дитини з аутизмом?
19. Поясніть, чому методика ADOS вважається «золотим стандартом» діагностики аутизму?
20. Розкрийте зміст роботи з нормалізації психофізіологічного стану дитини з аутизмом (з опорою на рівні сенсо-моторної інтеграції Дж.Айрес).
21. Як конкретизується робота з підготовки освітнього середовища до інклюзивного процесу?
22. Розкрийте зміст технології «класний менеджмент».
23. Представте варіанти освітнього маршруту дитини з аутизмом та назвіть чинники, від яких залежить той чи інший маршрут.
24. Розкрийте зміст роботи команди супроводу дітей з аутизмом в освітньому просторі.
25. Розкрийте переваги SMART-цілей у контексті супроводу дітей з РАС в освітньому середовищі.
26. Дайте характеристику індивідуальної програми розвитку у контексті допомоги дитині з аутизмом.
27. Які додаткові освітні послуги необхідно надавати дітям з аутизмом?
28. Який зміст поняття «базові соціальні якості» у контексті підтримки дітей з аутизмом.
29. Назвіть переваги партнерських стосунків фахівців з батьками дітей з аутизмом.
30. Дайте перелік дій та заходів задля налагодження партнерських стосунків з батьками дітей з аутизмом.

Приклади тестових завдань

Диференційна діагностика проводиться, щоб:

- 1) визначити, чи є підозра на аутизм;
- 2) з'ясувати наявність аутизму та ступінь його вираженості;
- 3) мати підстави для розроблення індивідуальної програми корекційно-розвивальної роботи з дитиною.

«Теорія порушення центрального зв'язку» – це:

- 1) невміння виокремлювати головне серед багатьох деталей
- 2) невміння планувати свої дії
- 3) нерозуміння намірів інших людей
- 4) відсутність зв'язку у роботі різних аналізаторів

Головні завдання, які необхідно вирішувати на перших двох рівнях сенсо-моторної інтеграції, це досягнення:

- 1) зорово-моторної координації
- 2) розвитку глибинної чутливості
- 3) білатеральної координації
- 4) розвитку дрібної моторики
- 5) тактильної інтеграції
- 6) розвитку мовлення

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична картка дисципліни

Навчально-методична карта змістового модуля «Психолого-педагогічна допомога дітям з аутизмом»

Разом: 120 год., лекції – 16 год., семінарські заняття – 16 год., модульний контроль – 8 год., самостійна робота – 50 год., семестровий контроль – 30 год.

Модулі	Модуль I				Модуль II			
Назва модуля	Системно-ресурсний підхід до вивчення розладів аутистичного спектра				Технології психолого-педагогічної допомоги дітям з аутизмом			
Кіл. балів за модуль	128 балів				123 бали			
Теми	1	2	3	4	5	6	7	8
Теми лекцій	Феноменологія розладів аутистичного спектра (1 б.)	Зміст на напрями психолого-педагогічної допомоги дітям з аутизмом (1 б.)	Система діагностики аутизму. Оцінювання та моніторинг стану розвитку дітей з РАС (1 б.)	Наукове підґрунтя роботи організації та впровадження ефективного втручання для дітей з аутизмом (1 б.)	Підготовка дитини з аутизмом до освітнього процесу (1 б.)	Особливості освітнього процесу для дітей з аутизмом в закладі освіти (1 б.)	Освітній маршрут дітей з аутизмом та організація їхнього послідовного психолого-педагогічного супроводу в закладах освіти (1 б.)	Взаємодія з батьками та іншими фахівцями на основі партнерських стосунків як умова позитивної динаміки розвитку дітей з аутизмом (1 б.)
Теми семінар. занять	Феноменологія розладів аутистичного спектра (1 б.)	Зміст на напрями психолого-педагогічної допомоги дітям з аутизмом (1 б.)	Міжнародний досвід вивчення особливостей розвитку осіб з аутизмом та надання їх кваліфікованої допомоги (1 б.)	Наукове підґрунтя роботи організації та впровадження ефективного втручання для дітей з аутизмом (1 б.)	Система оцінювання стану розвитку дитини з РАС (1 б.)	Прийоми і методи підвищення адаптивних можливостей дітей з аутизмом (1 б.)	Освітній маршрут дітей з аутизмом та організація їхнього послідовного психолого-педагогічного супроводу в закладах освіти (1 б.)	Взаємодія з батьками та іншими фахівцями на основі партнерських стосунків як умова позитивної динаміки розвитку дітей з аутизмом (1 б.)
Робота на семінар. зан.	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів

Самост. робота	5 балів	5 балів	5 балів	15 балів	10 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Види пот.конт.	Модульна контрольна робота 1-2 (50 балів)				Модульна контрольна робота 3-4 (50 балів)			

Всього: 251 балів. $K = 251/60 = 4,18$

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова):

1. Айрес Э. Дж. Ребенок и сенсорная интеграция. Понимание скрытых проблем развития. – М. : «Теревинф», 2013. – 272 с. <https://yadi.sk/i/rZHcanHpkBnuK>
2. Аппе Фр. Введение в психологическую теорию аутизма / Фр. Аппе. – М. : Теревинф, 2006. – 216 с. https://www.osoboedetstvo.ru/files/book/file/vvedenie_v_psih_teoriyu_autizma.pdf
3. Бернштейн Н. А. Физиология движений и активность / Н. А. Бернштейн. – М. : Наука, 1990. – 495 с. http://elib.gnpbu.ru/text/bernshteyn_fiziologiya-dvizheniy_1990/go,6;fs,1/
4. Гайдукевич С. Е. Средовой подход в инклюзивном образовании // Инклюзивное образование: состояние, проблемы, перспективы. — Минск: Четыре четверти, 2007. – 34 с. http://elib.bspu.by/bitstream/doc/7279/1/%D0%93%D0%B0%D0%B9%D0%B4%D1%83%D0%BA%D0%B5%D0%B2%D0%B8%D1%87%20-%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%8C%D1%8F_20_2007.pdf
5. Данілавічюте Е. А., Литовченко С. В. Стратегії викладання в інклюзивному навчальному закладі: навчально-методичний посібник / За ред. А. А. Колупаєвої. – К.: Видавнича група «А.С.К.», 2012. – 360 с. (Strategies for Teaching in Inclusive School).(на кафедрі)

Додаткова:

1. Двадцять семь методов коррекции аутизма с доказанной эффективностью // <http://outfund.ru/dvadcat-sem-metodov-korrekcii-autizma-s-dokazannoj-effektivnostyu/>
2. Дмитриева Т. П. Организация деятельности координатора по инклюзии в образовательном учреждении. – М. : Центр «Школьная книга», 2010. – 73 с.
3. Коэн Ш. Жизнь с аутизмом / Ш. Коэн. – М. : Институт общегуманитарных исследований, 2008. – 240 с.
4. Никольская О. С. Специальный федеральный государственный стандарт для детей с нарушениями развития аутистического спектра (макет) [Текст] / О. С. Никольская // Дефектология. – 2010. - №2. – С. 3-18.
5. Никольская О.С. Аффективная сфера человека: взгляд сквозь призму детского аутизма. – Центр лечебной педагогики, 2000. – 363 с. // <http://www.autism.ru/read.asp?id=56&vol=0>
6. Рамачандран В., Оберман Л. Разбитые зеркала: теория аутизма // http://psyjournals.ru/files/80339/ramachandran_oberman.pdf
7. Романчук О. Розлади спектру аутизму в запитаннях та відповідях / О. Романчук. – Львів : Колесо, 2009. – 168 с.
8. Семаго Н. Я. Технология определения образовательного маршрута для ребенка с ограниченными возможностями здоровья. – М. : Центр «Школьная книга», 2010. – 139 с.

9. Скрипник Т. В. Стандарти психолого-педагогічної допомоги дітям з розладами аутичного спектра: навч.-метод. посіб. / Т. В. Скрипник. – К.: «Гнозіс», 2013. – 60 с.
10. Скрипник Т.В. Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з аутизмом в освітньому просторі: навчально-наочний посібник. – К.: ТОВ „Видавничий дім „Плеяди”, 2015. – 56 с.
11. Уніфікований клінічний протокол ...медичної допомоги та медичної реабілітації: розлади аутистичного спектра, 2015 р.// http://www.moz.gov.ua/docfiles/dn_20150615_0341dod.pdf
12. Шоплер Э. Поддержка аутичных и отстающих в развитии детей (0-6 лет): Сборник упражнений для специалистов и родителей по программе ТЕАССН / Э. Шоплер, М. Ланзинд, Л. Ватерс. – Минск: Издательство БелАПДИ «Открытые двери», 1997. – 152 с.